



Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 10 listopada 2016 r.*

Odwołanie — Pomoc państwa — System pomocy na rzecz krajowego nadawcy publicznego — Zobowiązania z zakresu usług publicznych — Zwrot — Artykuł 106 ust. 2 TFUE — Decyzja stwierdzająca niezgodność systemu pomocy ze wspólnym rynkiem — Zmiana sposobu finansowania — Środki fiskalne — Podatek nałożony na operatorów telewizji płatnej — Decyzja stwierdzająca zgodność zmienionego systemu pomocy ze wspólnym rynkiem — Uwzględnienie sposobu finansowania — Istnienie koniecznego związku między przeznaczeniem podatku a systemem pomocy — Bezpośredni wpływ przychodu z podatku na wysokość pomocy — Pokrycie kosztów netto wykonania zadania z zakresu usług publicznych — Stosunek konkurencji między płatnikiem podatku a beneficjentem pomocy — Przeinaczenie prawa krajowego

W sprawie C-449/14 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 23 września 2014 r.,

DTS Distribuidora de Televisión Digital SA, z siedzibą w Tres Cantos (Hiszpania), reprezentowany przez H. Brokelmanna i M. Ganinę, abogados,

wnosząca odwołanie,

w której pozostałymi uczestnikami postępowania są:

Komisja Europejska, reprezentowana przez C. Urracę Caviedesa, B. Stromsky'ego oraz G. Valera Jordane, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana w pierwszej instancji,

Telefónica de España SA, z siedzibą w Madrycie (Hiszpania),

Telefónica Móviles España SA, z siedzibą w Madrycie,

reprezentowane przez F. González Díaza, F. Salerna oraz V. Romera Algarre, abogados,

Królestwo Hiszpanii, reprezentowane przez M.A. Sampola Pucurulla, działającego w charakterze pełnomocnika,

Corporación de Radio y Televisión Española SA (RTVE), z siedzibą w Madrycie, reprezentowana przez A. Martíneza Sáncheza oraz J. Rodrígueza Ordóñeza, abogados,

interwenienci w pierwszej instancji,

* Język postępowania: hiszpański.

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: R. Silva de Lapuerta, prezes izby, E. Regan (sprawozdawca), A. Arabadjiev, C.G. Fernlund, i S. Rodin, sędziowie,

rzecznik generalny: Y. Bot,

sekretarz: L. Carrasco Marco, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 16 marca 2016 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 7 lipca 2016 r.,

wyduje następujący

Wyrok

- 1 W odwołaniu DTS Distribuidora de Televisión Digital SA (zwana dalej „DTS”) wnosi o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 11 lipca 2014 r., DTS Distribuidora de Televisión Digital/Komisja (T-533/10, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”, EU:T:2014:629), którym Sąd oddalił skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji 2011/1/UE z dnia 20 lipca 2010 r. w sprawie programu pomocy państwa C 38/09 (ex NN 58/09), który Hiszpania zamierza wdrożyć na rzecz hiszpańskiego nadawcy publicznego (RTVE) (Dz.U. 2011, L 1, s. 9, zwanej dalej „sporną decyzją”).

Okoliczności powstania sporu

- 2 DTS jest spółką specjalizującą się w zarządzaniu i eksploatacji na rynku hiszpańskim płatnej platformy cyfrowej telewizji satelitarnej o nazwie Digital + oraz w tworzeniu kanałów tematycznych.
- 3 Corporación de Radio y Televisión Española SA (zwana dalej „RTVE”) jest hiszpańskim publicznym nadawcą radiowo-telewizyjnym, któremu powierzono zadanie z zakresu usług publicznych w tych dziedzinach w drodze Ley 17/2006 de la radio y la televisión de titularidad estatal (ustawy nr 17/2006 o publicznym radiu i telewizji) z dnia 5 czerwca 2006 r. (BOE nr 134, z dnia 6 czerwca 2006 r., s. 21270).
- 4 Ustawa nr 17/2006 przewidywała mieszany system finansowania, w którym RTVE korzysta z jednej strony z przychodów pochodzących z jej działalności komercyjnej, w szczególności ze sprzedaży pasm reklamowych, a z drugiej strony z rekompensaty od państwa hiszpańskiego za wypełnianie zadania z zakresu usług publicznych.
- 5 Komisja zatwierdziła ten system finansowania decyzją C(2005) 1163 wersja ostateczna z dnia 20 kwietnia 2005 r. dotyczącą pomocy państwa na rzecz RTVE (E 8/05) (streszczenie Dz.U. 2006, C 239, s. 17) i decyzją C(2007) 641 wersja ostateczna z dnia 7 marca 2007 r. dotyczącą finansowania środków ograniczania zatrudnienia RTVE (NN 8/07) (streszczenie Dz.U. 2007, C 109, s. 2).
- 6 Wspomniany system finansowania zmieniła Ley 8/2009 de financiación de la Corporación de Radio y Televisión Española (ustawa nr 8/2009 o finansowaniu RTVE) z dnia 28 sierpnia 2009 (BOE nr 210, z dnia 31 sierpnia 2009, s. 74003). Ustawa ta weszła w życie w dniu 1 września 2009 r.

- 7 Przede wszystkim ustawa nr 8/2009 przewidywała, że do końca 2009 r. reklamy, telezakupy, sponsoring i usługi dostępu przestaną być źródłem finansowania RTVE. Po tej dacie jedynymi dochodami komercyjnymi, którymi nadal dysponowała RTVE, były dochody pochodzące ze świadczenia usług na rzecz osób trzecich oraz sprzedaż jej własnych produkcji. Dochody te ograniczały się do kwoty około 25 mln EUR.
- 8 Następnie celem zrekompensowania utraty innych dochodów komercyjnych ustawa nr 8/2009 wprowadziła bądź zmodyfikowała w art. 2 ust. 1 lit. b)–d) i art. 4–6 szereg środków fiskalnych (zwanych dalej „rozpatrywanymi środkami fiskalnymi”), w tym ustaliła nowy podatek w wysokości 1,5% od przychodów operatorów telewizji płatnej z siedzibą w Hiszpanii (zwany dalej „podatkiem od operatorów telewizji płatnej”). Udział tego podatku w budżecie RTVE nie mógł przekroczyć 20% całkowitego rocznego wsparcia dla RTVE, a wszelka nadwyżka przychodów z podatków trafiała do ogólnego budżetu państwa. Wspomniana ustawa przewidywała również w szczególności nowy podatek od przychodów operatorów usług telekomunikacyjnych mających siedzibę w Hiszpanii.
- 9 Ponadto została utrzymana rekompensata z tytułu wypełniania zobowiązań z zakresu usług publicznych przewidziana w ustawie nr 17/2006. Jeżeli wspomniane wyżej źródła finansowania nie wystarczały, aby pokryć całość kosztów RTVE z tytułu wypełniania tych zobowiązań, państwo hiszpańskie było zobowiązane na mocy art. 2 ust. 2 ustawy nr 8/2009 i art. 33 ustawy nr 17/2006 do pokrycia tej różnicy, przekształcając w ten sposób system mieszanego finansowania RTVE w system finansowania niemal wyłącznie publicznego.
- 10 Wreszcie art. 3 ust. 2 ustawy nr 8/2009 określał górną granicę przychodów RTVE. W latach 2010 i 2011 całkowity roczny przychód nie mógł przekroczyć kwoty 1200 mln EUR, co odpowiadało również górnej granicy wydatków RTVE w każdym roku obrachunkowym. W latach 2012–2014 maksymalny wzrost tej kwoty został ustalony na 1%, a w kolejnych latach wzrost ten był określony przez roczną zmianę wskaźnika cen konsumpcyjnych.
- 11 Po tym jak w dniu 22 czerwca 2009 r. do Komisji wpłynęła skarga dotycząca projektu ustawy nr 8/2009, Komisja notyfikowała w dniu 2 grudnia 2009 r. Królestwu Hiszpanii decyzję o wszczęciu postępowania określonego w art. 108 ust. 2 TFUE w odniesieniu do zmiany systemu finansowania RTVE (streszczenie Dz.U. 2010, C 8, s. 31).
- 12 W dniu 18 marca 2010 r. Komisja wszczęła postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przewidziane w art. 258 TFUE, uznawszy, że podatek od dochodów operatorów usług telekomunikacyjnych jest sprzeczny z art. 12 dyrektywy 2002/20/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej (Dz.U. 2002, L 108, s. 21). W dniu 30 września 2010 r. w uzasadnionej opinii Komisja wezwała Królestwo Hiszpanii do zniesienia tego podatku ze względu na jego niezgodność ze wspomnianą dyrektywą.
- 13 W dniu 20 lipca 2010 r. Komisja przyjęła sporną decyzję, w której stwierdziła, że zmiana systemu finansowania RTVE przewidziana w ustawie nr 8/2009 jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 106 ust. 2 TFUE. W tym kontekście Komisja uznała w szczególności, że rozpatrywane środki fiskalne nie są integralną częścią nowych elementów wsparcia przewidzianych przez tę ustawę i że wobec tego ewentualna niezgodność tych środków fiskalnych z dyrektywą 2002/20 nie ma wpływu na badanie zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym. Komisja stwierdziła ponadto, że zmieniony system finansowania RTVE jest zgodny z art. 106 ust. 2 TFUE, ponieważ spełnia zasadę proporcjonalności.

Zaskarżony wyrok

- 14 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 24 listopada 2010 r. DTS wniósł skargę o stwierdzenie nieważności spornej decyzji. W uzasadnieniu tego żądania DTS podniósł trzy zarzuty, dotyczące, odpowiednio, naruszenia pojęcia „pomocy” w rozumieniu art. 107 TFUE w odniesieniu do rozdzielnosci rozpatrywanych środków fiskalnych, naruszenia art. 106 ust. 2 TFUE oraz naruszenia art. 49 TFUE i 63 TFUE.
- 15 Zaskarżonym wyrokiem Sąd oddalił co do istoty każdy z zarzutów i w konsekwencji skargę w całości.

Postępowanie przed Trybunałem Sprawiedliwości i żądania stron w postępowaniu odwoławczym

- 16 W odwołaniu DTS, popierany przez Telefónica de España SA i Telefónica Móviles España SA (zwane dalej razem spółkami „Telefónica”), wnosi do Trybunału o:
- uchylenie zaskarżonego wyroku;
 - stwierdzenie nieważności spornej decyzji, a tytułem żądania ewentualnego – przekazanie sprawy Sądowi do ponownego rozpoznania;
 - obciążenie Komisji i innych stron kosztami poniesionymi przed Trybunałem i Sądem.
- 17 Komisja wnosi do Trybunału o oddalenie odwołania i obciążenie DTS kosztami postępowania. Królestwo Hiszpanii i RTVE podnoszą tytułem zarzutu głównego niedopuszczalność odwołania, a tytułem zarzutu ewentualnego wnoszą do Trybunału o oddalenie go jako bezpodstawnego.
- 18 Spółki Telefónica złożyły odwołanie wzajemne, w którym wnoszą do Trybunału o uchylenie zaskarżonego wyroku i o obciążenie Komisji oraz popierających ją interwenientów kosztami poniesionymi przed Trybunałem i Sądem. RTVE, Królestwo Hiszpanii i Komisja wnoszą o oddalenie odwołania wzajemnego.

W przedmiocie odwołania głównego

- 19 W uzasadnieniu odwołania DTS, po wyjaśnieniu, że zarzuca w nim Sądowi wyłącznie to, iż orzekł on w zaskarżonym wyroku, że zgodnie ze sporną decyzją Komisja słusznie zdecydowała, że nie musi badać zgodności podatku od operatorów telewizji płatnej z traktatem FUE, podnosi trzy zarzuty.
- 20 Zarzut pierwszy dotyczy naruszenia art. 107 ust. 1 TFUE ze względu na błędną wykładnię pojęcia pomocy. Zarzut drugi dotyczy naruszenia tego samego postanowienia przez to, że w zaskarżonym wyroku Sąd nie przeprowadził pełnej kontroli w odniesieniu do istnienia pomocy i przeinaczył prawo hiszpańskie. Zarzut trzeci dotyczy naruszenia prawa przy stosowaniu art. 106 ust. 2 TFUE.

W przedmiocie dopuszczalności odwołania

Argumentacja stron

- 21 RTVE utrzymuje, że odwołanie jest w całości niedopuszczalne, ponieważ licząc 40 stron, przekracza znacznie maksymalną liczbę 25 stron dopuszczoną w praktycznych instrukcjach dla stron odnoszących się do spraw wniesionych do Trybunału (zwanym dalej „praktycznymi instrukcjami”; Dz.U. 2014, L 31, s. 1), przy czym DTS nie uzasadnia takiego przekroczenia.

- 22 Poza tym RTVE i Królestwo Hiszpanii uważają, że w odwołaniu nie wskazano dokładnie punktów zaskarżonego wyroku, które są kwestionowane. Odwołanie ogranicza się tym samym do powtórzenia argumentów z pierwszej instancji.
- 23 DTS uważa, że jego odwołanie jest dopuszczalne.

Ocena Trybunału

- 24 W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że praktyczne instrukcje dla stron mają charakter wyjaśniający i nie są prawnie wiążące. Jak wynika z motywów 1–3 tych instrukcji, zostały one bowiem przyjęte w celu uzupełnienia i wyjaśnienia przepisów regulaminu postępowania przed Trybunałem dla zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania i nie mają one zastępować właściwych przepisów statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i regulaminu postępowania przed Trybunałem [zob. podobnie postanowienie prezesa Trybunału z dnia 30 kwietnia 2010 r., Ziegler/Komisja, C-113/09 P(R), niepublikowane, EU:C:2010:242, pkt 33].
- 25 Z brzmienia pkt 20 tych praktycznych instrukcji, zgodnie z którym „odwołani[e] [...], z wyjątkiem szczególnych okoliczności, nie powinno przekraczać 25 stron”, wynika wyraźnie, że nie ustanawia on bezwzględnego ograniczenia liczby stron, od którego zależna byłaby dopuszczalność odwołania, lecz że porzeka on na dostarczeniu zaleceń dla stron w tym względzie.
- 26 W konsekwencji nie można odrzucić odwołania jako niedopuszczalnego z tego powodu, że przekracza ono określoną liczbę stron.
- 27 W drugiej kolejności należy przypomnieć, że zgodnie z art. 256 TFUE ust. 1 akapit drugi, art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz art. 168 § 1 lit. d) regulaminu postępowania odwołanie powinno dokładnie określać kwestionowane części wyroku, o którego uchylenie wniesiono, oraz argumenty prawne, które w konkretny sposób popierają te żądanie, gdyż inaczej odwołanie lub dany jego zarzut są niedopuszczalne (zob. w szczególności wyrok z dnia 10 lipca 2014 r., Telefónica i Telefónica de España/Komisja C-295/12 P, EU:C:2014:2062, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 28 Ponadto z tych samych przepisów wynika, że odwołanie jest niedopuszczalne, jeżeli ogranicza się do powtórzenia zarzutów i argumentów, które zostały już przedstawione przed Sądem, w tym tych, które były oparte na okolicznościach wyraźnie odrzuconych przez Sąd. Takie odwołanie jest bowiem w rzeczywistości wnioskiem o zwykłe ponowne rozpoznanie skargi złożonej do Sądu, co nie należy do właściwości Trybunału w ramach odwołania (zob. wyrok z dnia 30 maja 2013 r., Quinn Barlo i in./Komisja, C-70/12 P, niepublikowany, EU:C:2013:351, pkt 26 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 29 Natomiast w sytuacji gdy wnoszący odwołanie kwestionuje wykładnię lub zastosowanie przez Sąd prawa Unii, kwestie prawne rozpatrywane w pierwszej instancji mogą być ponownie rozważane w postępowaniu odwoławczym. Gdyby bowiem wnoszący odwołanie nie mógł oprzeć odwołania na zarzutach i argumentach podniesionych przed Sądem, postępowanie odwoławcze byłoby częściowo bezprzedmiotowe (wyrok z dnia 30 maja 2013 r., Quinn Barlo i in./Komisja, C-70/12 P, niepublikowany, EU:C:2013:351, pkt 27 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 30 W niniejszym wypadku należy stwierdzić, że z rozpatrzenia odwołania wynika, że DTS wskazał jasno i dokładnie punkty zaskarżonego wyroku, do których odnoszą się jego zarzuty, jak też powody, dla których narusza on jego zdaniem prawo.
- 31 Ponadto wbrew temu, co utrzymują RTVE i Królestwo Hiszpanii, DTS nie ogranicza się w odwołaniu do powtórzenia argumentów podniesionych w pierwszej instancji. DTS kwestionuje bowiem głównie sposób, w jaki Sąd dokonał wykładni i zastosowania prawa Unii, w szczególności art. 107 ust. 1 TFUE,

uznając w zaskarżonym wyroku, że podatek od operatorów telewizji płatnej, do którego zapłaty DTS jest zobowiązany, nie stanowi integralnej części pomocy przyznanej RTVE, a ponadto zarzuca on Sądowi, że dopuścił się w tym wyroku szeregu wypaczeń przeinaczeń.

32 W konsekwencji niniejsze odwołanie należy uznać za dopuszczalne.

33 Należy zatem ocenić jego zasadność, badając w pierwszej kolejności zarzut drugi, a następnie zarzuty pierwszy i trzeci.

W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego naruszenia art. 107 ust. 1 TFUE przez to, że Sąd nie dokonał pełnej kontroli istnienia pomocy i przeinaczył prawo hiszpańskie

Argumentacja stron

34 DTS i spółki Telefónica twierdzą, że Sąd nie dokonał pełnej kontroli ocen przeprowadzonych przez Komisję odnośnie do warunków, o których mowa w pkt 106–111 wyroku z dnia 22 grudnia 2008 r., Régie Networks (C-333/07, EU:C:2008:764). Sąd nie zbadał bowiem, w jakim zakresie prognozowana kwota przychodów wpływa na obliczenie pomocy, przeinaczając w tym względzie w pkt 65–70 zaskarżonego wyroku przepisy prawa krajowego, na których oparł się, aby dojść do wniosku, że kwoty pobrane z tytułu podatku od operatorów telewizji płatnej nie wpływają na wysokość pomocy przeznaczonej dla RTVE, i nie uwzględniając przy tym innych istotnych przepisów tego prawa.

35 W pierwszej kolejności DTS utrzymuje, że wbrew temu, co Sąd orzekł w pkt 69 tego wyroku, jeżeli dochody, którymi dysponuje RTVE, nie wystarczają na pokrycie kosztów netto związanych z zadaniem z zakresu usług publicznych, art. 2 ust. 2 ustawy nr 8/2009 nie zobowiązuje państwa do dostarczenia środków z budżetu ogólnego celem pokrycia obiektywnie ustalonych kosztów. Z jednej strony bowiem przepis ten nakłada na państwo obowiązek uzupełnienia „budżetu przewidzianego” dla RTVE, jeżeli w jego wykonaniu kwota wpływów podatkowych jest niższa od prognoz budżetowych, z drugiej strony wpłaty z ogólnego budżetu państwa są niedozwolone, jeżeli wydatki przekraczają prognozy budżetowe.

36 Ponadto art. 2 ust. 2 ustawy nr 8/2009 należy interpretować w związku z art. 34 ustawy nr 17/2006 i art. 44 Mandato-marco a la Corporación RTVE previsto en el artículo 4 de la Ley 17/2006 de la radio y la televisión de titularidad estatal, aprobado por los Plenos del Congreso de los Diputados y del Senado (mandatu ramowego RTVE, przewidzianego w art. 4 ustawy nr 17/2006, zatwierdzonego na sesji plenarnej przez izbę deputowanych i senat) (BOE nr 157, z dnia 30 czerwca 2008, s. 28833).

37 Z tych ostatnich przepisów, które nie zostały uwzględnione przez Sąd, wynika, że RTVE sama ustala swój budżet, biorąc pod uwagę nie tylko przewidywane koszty zadania z zakresu usług publicznych, lecz również przewidywane przychody, w tym wpływy z rozpatrywanych środków fiskalnych. W konsekwencji przy założeniu, że rzeczywisty przychód z tych środków jest niższy od przewidywanej kwoty pobranych podatków i nie pozwala na pokrycie kosztów świadczenia usługi publicznej przewidzianych w budżecie dla RTVE, państwo jest zobowiązane uzupełnić „przewidziany budżet” ze swego budżetu ogólnego. Tymczasem „przewidziany budżet” powinien być ustalony na podstawie przewidywanej kwoty wpływów pochodzących w szczególności z podatku od operatorów telewizji płatnej i w konsekwencji kwota ta wpływa bezpośrednio na wysokość pomocy. Wpływu przychodów z tego podatku na wykonanie budżetu nie należy więc mylić z wpływem, jaki ma przewidywana kwota przychodów z tego podatku na początkowe ustalenie tego budżetu i w konsekwencji na wysokość pomocy.

38 Spółki Telefónica dodają, że istnieją oczywiste wskazówki, które negują możliwość potencjalnego dodatkowego wkładu z budżetu ogólnego państwa, gdyż preambuła ustawy nr 8/2009 wskazuje na przykład, że „nie wydaje się rozsądne, by gwarancja finansowania prowadziła do zwiększenia wkładu państwa”. Poza tym ta ewentualność objęta jest dodatkowym założeniem. Mianowicie zgodnie z art. 2

ust. 2 ustawy nr 8/2009 muszą być spełnione dwie przesłanki, aby państwo finansowało część kosztów zobowiązania z zakresu usług publicznych. Po pierwsze, w danym roku gospodarczym wpływy z podatku od operatorów telewizji płatnej powinny być niższe od kosztów wykonania zadania z zakresu usług publicznych, a po drugie, wysokość funduszu rezerwowego powinna być niewystarczająca dla pokrycia kosztów RTVE w danym roku gospodarczym. Fakt, iż przepis ten wprowadza ograniczoną w ten sposób gwarancję państwa, która stanowi nową pomoc, nie stanowi przeszkody po temu, by pomoc przyznana RTVE została ustalona na podstawie wpływów z tego podatku i by państwo zobowiązało się do pokrycia różnicy, jeżeli nie jest on wystarczający.

- 39 W drugiej kolejności DTS zarzuca Sądowi, że ten przeinaczył w pkt 66–68 zaskarżonego wyroku art. 33 ustawy nr 17/2006 i art. 8 ustawy nr 8/2009 w kwestii roli państwa w sytuacji, gdy wpływy z podatku od operatorów telewizji płatnej przekraczają koszty netto usługi publicznej. Mianowicie z jednej strony fakt, że przychody RTVE są przedmiotem bezwzględnego pułapu, nie ma znaczenia, gdyż należy sprawdzić, czy w granicach tego pułapu kwota pomocy jest zależna od prognozy wpływów z tego podatku. Z drugiej strony Sąd ograniczył się do stwierdzenia, że z art. 8 ust. 3 ustawy nr 8/2009 wynika, iż nadwyżka przelana do funduszu rezerwowego może zostać wykorzystana przez RTVE jedynie za wyraźnym zezwoleniem ministra gospodarki i finansów, nie uwzględniając pierwszej części tego przepisu, zgodnie z którą „fundusze mogą być wykorzystywane jedynie na pokrycie strat z poprzednich lat gospodarczych oraz na stawienie czoła nieprzewidzianym sytuacjom w związku z świadczeniem usługi publicznej”. Wysokość tych dodatkowych zasobów zależy więc siłą rzeczy od wpływów z podatków, ponieważ fundusz ten jest z nich zasilany.
- 40 Spółki Telefónica utrzymują ponadto, że Sąd dokonał błędnej wykładni art. 33 ust. 1 ustawy nr 17/2006 i art. 3 ust. 2 ustawy nr 8/2009 poprzez stwierdzenie, że przepisy te usuwają wszelką zależność między kwotą pomocy a kwotą podatku pobraną na podstawie rozpatrywanych środków fiskalnych. Z jednej strony fakt, że wpływy mogą być skierowane do budżetu ogólnego państwa, jest jedynie założeniem dodatkowym, bowiem jedynie wpływy przekraczające pułap 10% kosztów rocznych RTVE są kierowane do skarbu państwa. Z drugiej strony nie wynika z tego, by wysokość pomocy była niezależna od wysokości wpływów podatkowych. Artykuł 33 ust. 1 ustawy nr 17/2006 ustanawia co najwyżej pułap wysokości pomocy, co nie stoi na przeszkodzie temu, by całkowite wpływy z obciążenia podatkowego zostały przekształcone w pomoc w granicach pułapu ustalonego przez ustawodawcę.
- 41 Spółki Telefónica dodają, że z wielu dowodów wynika ponadto, że państwo nie zamierza uzupełniać budżetu RTVE. Chociaż dowody te są późniejsze od spornej decyzji, potwierdzają one treść prac przygotowawczych do ustawy nr 8/2009, zgodnie z którymi „nie wydaje się racjonalne, by gwarancja finansowania prowadziła do zwiększenia wkładu państwa”.
- 42 RTVE, Królestwo Hiszpanii i Komisja uważają, że zarzut drugi jest niedopuszczalny, a w każdym razie bezpodstawny.

Ocena Trybunału

- 43 Należy przypomnieć, że gdy Sąd dokonał ustalenia lub oceny okoliczności faktycznych, Trybunał jest zgodnie z utrwalonym orzecnictwem uprawniony na podstawie art. 256 TFUE jedynie do kontroli kwalifikacji prawnej tych okoliczności i skutków prawnych, które wywiódł z nich Sąd. Ocena okoliczności faktycznych nie stanowi zatem, z wyjątkiem przypadków przeinaczenia dowodów przedstawionych przed Sądem, kwestii prawnej podlegającej jako taka kontroli Trybunału (zob. w szczególności wyrok z dnia 3 kwietnia 2014 r., Francja/Komisja, C-559/12 P, EU:C:2014:217, pkt 78).

- 44 W zakresie dotyczącym prowadzonej w ramach odwołania analizy dokonanej przez Sąd oceny prawa krajowego Trybunał jest tym samym uprawniony jedynie do sprawdzenia tego, czy nie doszło do przeinaczenia tego prawa (zob. wyrok z dnia 3 kwietnia 2014 r., Francja/Komisja, C-559/12 P, EU:C:2014:217, pkt 79 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 45 W tym względzie należy przypomnieć, że przeinaczenie musi w oczywisty sposób wynikać z akt sprawy, bez konieczności dokonania nowej oceny faktów i dowodów (wyrok z dnia 3 kwietnia 2014 r., Francja/Komisja, C-559/12 P, EU:C:2014:217, pkt 80).
- 46 W niniejszej sprawie należy przypomnieć, że z pkt 65–86 zaskarżonego wyroku wynika, iż Sąd stwierdził w odniesieniu do treści ustawy nr 8/2009, że – jak słusznie jego zdaniem uznała Komisja – kwota pomocy przeznaczonej dla RTVE nie zależy od wysokości obciążeń podatkowych nałożonych na DTS, gdyż kwota pomocy jest ustalona względem kosztów netto wykonywania jej zadania z zakresu usług publicznych.
- 47 W tym względzie Sąd zaznaczył z jednej strony w pkt 66 tego wyroku, że zgodnie z art. 33 ustawy nr 17/2006 w sytuacji gdy wpływy, którymi dysponuje RTVE, przekraczają koszty wykonywania zadania z zakresu publicznych usług nadawczych, nadwyżka zostanie skierowana w zależności od tego, czy jest wyższa czy niższa niż 10% kosztów rocznych zapisanych w budżecie dla RTVE, do funduszu rezerwowego albo do skarbu państwa. Co się tyczy pierwszego z tych wypadków, Sąd wyjaśnił w pkt 67 wspomnianego wyroku, że z art. 8 ustawy nr 8/2009 wynika, iż kapitał może być wykorzystany wyłącznie za wyraźną zgodą hiszpańskiego ministerstwa gospodarki i finansów i że jeżeli nie zostanie wykorzystany w ciągu czterech lat, to powinien posłużyć do zmniejszenia rekompensat obciążających ogólny budżet państwa hiszpańskiego. Poza tym Sąd zaznaczył w pkt 68 tego wyroku, że art. 3 ust. 2 ustawy nr 8/2009 przewiduje bezwzględny pułap dla wpływów RTVE, który jest ustalony na 1200 mln EUR na lata 2010 i 2011, i że wszelka nadwyżka wobec tego pułapu zostanie bezpośrednio przekierowana do ogólnego budżetu państwa hiszpańskiego.
- 48 Z drugiej strony w pkt 69, 76 i 80 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, że jeżeli wpływy, którymi dysponuje RTVE, nie wystarczają na pokrycie kosztów wykonywania zadania z zakresu publicznych usług nadawczych, państwo hiszpańskie jest zobowiązane pokryć różnicę wpłatą z ogólnego budżetu.
- 49 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że pod pozorem zarzutu naruszenia prawa przez Sąd przy wykonywaniu jego sądowej kontroli spornej decyzji i przeinaczenia tych przepisów prawa krajowego, a jednocześnie nieuwzględnienia innych, DTS i spółki Telefónica ograniczają się w rzeczywistości do zakwestionowania wykładni prawa krajowego przyjętej przez Sąd w pkt 65–86 zaskarżonego wyroku. Zmierzają one w ten sposób do zastąpienia tej wykładni wykładnią alternatywną i w konsekwencji do uzyskania poprzez powołanie się na przepisy krajowe, które nie zostały omówione w pierwszej instancji, nowej oceny okoliczności faktycznych i dowodów. Nie starają się one wykazać, że Sąd dopuścił się stwierdzeń w oczywisty sposób sprzecznych z treścią wspomnianych przepisów krajowych lub że w świetle akt postępowania przyznał im znaczenie, którego w oczywisty sposób nie mają.
- 50 W tych okolicznościach zarzut drugi należy odrzucić jako niedopuszczalny.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego naruszeniu art. 107 ust. 1 TFUE ze względu na błędną wykładnię pojęcia pomocy

W przedmiocie części pierwszej, dotyczącej braku porównywalności stosunku istniejącego między podatkiem od operatorów telewizji płatnej a pomocą przyznaną RTVE ze stosunkiem istniejącym między podatkiem o charakterze powszechnym a zwolnieniem z niego

– Argumentacja stron

- 51 DTS uważa, że Sąd dopuścił się naruszenia prawa, uznając w pkt 92 i 93 zaskarżonego wyroku, że zmierzał on swoją skargą do zakwestionowania orzecznictwa Trybunału wynikającego z wyroku z dnia 20 września 2001 r., Banks (C-390/98, EU:C:2001:456). Orzecznictwo to odnosi się bowiem wyłącznie do sytuacji, w której niektóre kategorie przedsiębiorstw są zwolnione z podatku o charakterze powszechnym. Tymczasem w niniejszym wypadku DTS nie sprzeciwia się obciążeniu podatkiem od operatorów telewizji płatnej ze względu na to, że RTVE korzysta ze zwolnienia, które stanowi pomoc państwa. Twierdzi on natomiast, że podatek ten, ze względu na to, iż został na niego nałożony w sposób asymetryczny celem bezpośredniego finansowania systemu pomocy na rzecz RTVE, sam stanowi pomoc, podobnie jak podatek, którego dotyczyła sprawa, w której zapadł wyrok z dnia 7 września 2006 r., Laboratoires Boiron (C-526/04, zwany dalej „wyrokiem Laboratoires Boiron”, EU:C:2006:528).
- 52 RTVE i Komisja utrzymują, że zarzut w tej części jest bezskuteczny, a w każdym razie bezpodstawny, podobnie jak twierdzi Królestwo Hiszpanii.

– Ocena Trybunału

- 53 Należy przypomnieć, że w pkt 92 i 93 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, że argumentami dotyczącymi naruszenia art. 107 ust. 1 TFUE z powodu stosunki istniejącego między rozpatrywanymi środkami fiskalnymi a korzyścią konkurencyjną, z której korzysta RTVE, DTS zmierza do podważenia zasady wynikającej z utrwalonego orzecznictwa Trybunału, zawartej w pkt 80 wyroku z dnia 20 września 2001 r., Banks (C-390/98, EU:C:2001:456), zgodnie z którą podmioty zobowiązane do zapłaty podatku nie mogą w celu uniknięcia zapłaty podatku powoływać się na okoliczność, iż zwolnienie od tego podatku, z którego korzystają inne osoby, stanowi pomoc państwa.
- 54 Zastrzeżenie sformułowane przez DTS w odniesieniu do tych stwierdzeń w ramach pierwszej części zarzutu pierwszego nie może w żaden sposób spowodować uchylenia zaskarżonego wyroku, gdyż jak słusznie podnoszą RTVE i Komisja, Sąd oddalił rozpatrywane argumenty DTS z powodów wymienionych nie w pkt 92 i 93 tego wyroku, lecz w jego pkt 94–105, które dotyczą znaczenia wyroku Laboratoires Boiron dla rozpatrzenia omawianej pomocy i które są przedmiotem drugiej części niniejszego zarzutu.
- 55 W konsekwencji należy oddalić pierwszą część zarzutu pierwszego jako bezskuteczną.

W przedmiocie części drugiej, dotyczącej tego, że podatek od operatorów telewizji płatnej jest podatkiem asymetrycznym, stanowiącym pomoc w rozumieniu wyroku Laboratoires Boiron

– Argumentacja stron

- 56 W pierwszej kolejności DTS utrzymuje, że podatek od operatorów telewizji płatnej stanowi integralną część pomocy przyznanej RTVE, gdyż stanowi ona podatek asymetryczny, podobny do podatku będącego przedmiotem wyroku Laboratoires Boiron. Podatek ten jest bowiem nakładany na jedną

kategorię podmiotów, a mianowicie nadawców telewizji płatnej, którzy znajdują się w sytuacji konkurencyjnej wobec RTVE. Pomoc wynika więc jednocześnie z jednej strony z faktu, że konkurent beneficjenta pomocy jest obciążony podatkiem, a z drugiej strony z faktu, że wpływy z tego podatku są przeznaczone na finansowanie wspomnianej pomocy.

- 57 W drugiej kolejności DTS utrzymuje, że ustalone przez Sąd różnice między podatkiem od operatorów telewizji płatnej i podatkiem analizowanym w wyroku *Laboratoires Boiron* nie mają znaczenia.
- 58 Po pierwsze, wskazany przez Sąd w pkt 100 zaskarżonego wyroku fakt, że głównym celem podatku od operatorów telewizji płatnej nie jest przywrócenie równowagi warunków konkurencji między RTVE i innymi nadawcami, nie jest elementem rozstrzygającym. Pojęcie pomocy jest bowiem pojęciem obiektywnym. W każdym wypadku cel tego podatku jest analogiczny do celu podatku, którego dotyczyła sprawa, w której zapadł wyrok *Laboratoires Boiron*, gdyż podatek ten ma przyczyniać się do finansowania kosztów ponoszonych przez RTVE w celu wykonywania zadania z zakresu usług publicznych.
- 59 Po drugie, Sąd nieprawidłowo uznał w pkt 101 zaskarżonego wyroku, że związek między podatkiem od operatorów telewizji płatnej i pomocą jest mniej ścisły niż związek wskazany w wyroku *Laboratoires Boiron*. Sąd błędnie stwierdził w tym względzie, że ewentualna niezgodność tego podatku z prawem Unii nie prowadzi do bezpośredniego zakwestionowania pomocy przyznanej RTVE. W zaskarżonym wyroku nie uwzględniono bowiem, że nałożony na DTS obowiązek przyczyniania się do finansowania konkurenta wzmacnia zakłócenia konkurencji wynikające z transferu środków na rzecz tego ostatniego. RTVE korzysta tym samym z korzyści konkurencyjnej na rynkach zakupu treści audiowizualnych nie tylko z powodu funduszy, które otrzymuje na wykonywanie swojego zadania z zakresu usług publicznych, lecz również z powodu tego, że z funduszy tych nie korzystają jej konkurenci. Tymczasem ta ostatnia korzyść zniknęłaby całkowicie, gdyby zniesiono podatek od operatorów telewizji płatnej.
- 60 Po trzecie, Sąd niesłusznie orzekł w pkt 102–104 zaskarżonego wyroku, że w odróżnieniu od sytuacji w sprawie, w której zapadł wyrok *Laboratoires Boiron*, znaczenie pomocy przyznanej RTVE nie jest zdeterminowane kwotą podatku od operatorów telewizji płatnej. W niniejszej sprawie bowiem korzyść konkurencyjna będąca udziałem RTVE powiększa się o kwotę tego podatku nałożonego na DTS, ponieważ im jest ona wyższa, tym mniejszymi środkami będzie dysponować DTS na konkurowanie z RTVE. Związek między wspomnianym podatkiem a pomocą jest tym samym ściślejszy niż związek stwierdzony w wyroku *Laboratoires Boiron*. W spornej decyzji Komisja doszła w rzeczywistości do wniosku, że transfer funduszy publicznych na rzecz RTVE stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.
- 61 Spółki Telefónica uważają w pierwszej kolejności, że Sąd naruszył prawo, interpretując w sposób zawężający warunki, które należy spełnić, aby sposób finansowania pomocy stanowił jej integralną część, podczas gdy zasady w dziedzinie pomocy państwa powinny być przedmiotem wykładni teleologicznej.
- 62 W drugiej kolejności spółki Telefónica twierdzą, że warunki określone w orzecznictwie Trybunału celem ustalenia, że środek fiskalny stanowi integralną część pomocy, a mianowicie przeznaczenie podatku na finansowanie danej pomocy i bezpośredni wpływ przychodów z tego podatku na wysokość tej pomocy, nie są warunkami odrębnymi i kumulatywnymi. Samo przeznaczenie podatku implikuje bowiem konieczny związek między wysokością przychodów a pomocą. Sąd przyjął tym samym błędną wykładnię wyroku z dnia 13 stycznia 2005 r., *Streekgewest* (C-174/02, EU:C:2005:10), gdyż w wyroku tym Trybunał zbadał jedynie, czy istnieje bezwzględnie konieczny związek między przeznaczeniem podatku a pomocą na podstawie właściwej regulacji krajowej, i uznał, że w razie potwierdzenia takiego związku bezpośredni wpływ środka fiskalnego na wysokość pomocy jest logiczną konsekwencją.

- 63 W trzeciej kolejności spółki Telefónica uważają, że przyjęta przez Sąd wykładnia wyroków z dnia 21 października 2003 r., *van Calster i in.* (C-261/01 i C-262/01, EU:C:2003:571) i z dnia 27 listopada 2003 r., *Enirisorse* (od C-34/01 do C-38/01, EU:C:2003:640) jest błędna. Fakt, że Trybunał nie wypowiada się na temat wymogu bezpośredniego wpływu środka fiskalnego na wysokość pomocy, nie oznacza, że uznał on, iż chodzi o dodatkowy warunek dla ustalenia, czy sposób finansowania pomocy stanowi jej część, lecz może wynikać z faktu, że wspomniane wyroki dotyczyły pierwszych spraw, w których Trybunał orzekał w kwestii rozdzielnosci.
- 64 RTVE, Królestwo Hiszpanii i Komisja uważają, że druga część zarzutu pierwszego jest bezzasadna.

– Ocena Trybunału

- 65 Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecnictwem podatki nie wchodzą w zakres stosowania postanowień traktatu WE dotyczących pomocy państwa, chyba że stanowią one sposób finansowania pomocy, tak iż stanowią integralną część tej pomocy (wyroki: z dnia 13 stycznia 2005 r., *Streekgewest*, C-174/02, EU:C:2005:10, pkt 25; z dnia 13 stycznia 2005 r., *Pape*, C-175/02, EU:C:2005:11, pkt 14; z dnia 27 października 2005 r., *Distribution Casino France i in.*, od C-266/04 do C-270/04, C-276/04 i od C-321/04 do C-325/04, EU:C:2005:657, pkt 34).
- 66 Z jednej strony pomoc w ścisłym znaczeniu może bowiem nie wpływać w istotny sposób na handel między państwami członkowskimi i zostać tym samym uznana za dopuszczalną, ale jej skutek zakłócający może być spotęgowany sposobem finansowania, który prowadziłby do niezgodności całości z rynkiem wewnętrznym. Z drugiej strony jeżeli podatek przeznaczony konkretnie na finansowanie pomocy okaże się sprzeczny z innymi postanowieniami traktatu, Komisja nie może uznać systemu pomocy, którego częścią jest ten podatek, za zgodny z rynkiem wewnętrznym (zob. podobnie wyrok z dnia 21 października 2003 r., *van Calster i in.*, C-261/01 i C-262/01, EU:C:2003:571, pkt 47, 48 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 67 Sposób finansowania pomocy może tym samym doprowadzić do niezgodności z rynkiem wewnętrznym całego systemu pomocy finansowanego dzięki niemu. Stąd badanie pomocy nie może być oddzielone od sposobu jej finansowania (zob. podobnie wyrok z dnia 14 kwietnia 2005 r., *AEM i AEM Torino*, C-128/03 i C-129/03, EU:C:2005:224, pkt 45).
- 68 Zgodnie z orzecnictwem Trybunału aby podatek można było uznać za integralny składnik pomocy, niezbędne jest istnienie, w świetle znajdujących zastosowanie uregulowań krajowych, koniecznego związku między przeznaczeniem podatkiem a pomocą, w tym znaczeniu, że wpływy z podatku są obowiązkowo przeznaczane na finansowanie pomocy i oddziałują bezpośrednio na jej wysokość, a w konsekwencji na ocenę zgodności tej pomocy z rynkiem wewnętrznym (zob. w szczególności wyroki: z dnia 15 czerwca 2006 r., *Air Liquide Industries Belgium*, C-393/04 i C-41/05, EU:C:2006:403, pkt 46 i przytoczone tam orzecznictwo; a także z dnia 22 grudnia 2008 r., *Régie Networks*, C-333/07, EU:C:2008:764, pkt 99).
- 69 W niniejszym wypadku Sąd stwierdził w pkt 65–86 zaskarżonego wyroku, bezskutecznie kwestionowanych w ramach zarzutu drugiego, że z mających zastosowanie przepisów prawa krajowego wynika, iż kwota pomocy przyznanej RTVE nie zależy bezpośrednio od wpływów z rozpatrywanych środków fiskalnych, gdyż kwota ta jest ustalana na podstawie kosztów netto związanych z wykonywaniem zadania z zakresu usług publicznych powierzonego RTVE.
- 70 W szczególności, jak wynika z pkt 47 i 48 niniejszego wyroku, Sąd zaznaczył w tym kontekście, że jeżeli wpływy podatkowe, którymi dysponuje RTVE, przekraczają koszty wykonywania przez RTVE zadania z zakresu usług publicznych, nadwyżkę należy skierować w zależności od przypadku do funduszu rezerwowego lub na skarb państwa, przy czym wpływy te są ponadto przedmiotem bezwzględnego

pułapu, tak iż każda nadwyżka jest również kierowana do budżetu ogólnego państwa. Z drugiej strony Sąd stwierdził, że jeżeli wspomniane wpływy nie wystarczają na pokrycie tych kosztów, państwo hiszpańskie jest zobowiązane pokryć różnicę.

- 71 W tych warunkach, chociaż jest bezsporne, że finansowanie pomocy przyznanej RTVE jest zapewnione dzięki rozpatrywanym środkom fiskalnym, Sąd, wbrew temu, co utrzymują DTS i spółki Telefónica, mógł jednak bez naruszenia prawa stwierdzić w pkt 104 zaskarżonego wyroku, że te środki fiskalne nie stanowią integralnej części wspomnianej pomocy.
- 72 Ze względu na to, że przychód z rozpatrywanych środków fiskalnych nie ma bezpośredniego wpływu na pomoc przyznaną RTVE, że ani jej przyznanie, ani jej kwota nie są zależne od tego przychodu, a przychód ten niekoniecznie jest przeznaczany na finansowanie tej pomocy, gdyż część tego przychodu może zostać przeznaczona na inne cele, nie można uznać, że istnieje konieczny związek między przeznaczeniem tych środków fiskalnych a rozpatrywana pomocą.
- 73 Nie ma w tym względzie znaczenia, że rozpatrywane środki fiskalne zostały wprowadzone celem skompensowania utraty przychodów komercyjnych, z których wcześniej korzystała RTVE, w szczególności przychodów z reklam (zob. analogicznie, wyrok z dnia 13 stycznia 2005 r., Streekgewest, C-174/02, EU:C:2005:10, pkt 27).
- 74 Argumentacja DTS dotycząca wyroku Laboratoires Boiron nie może podważyć tych ustaleń.
- 75 Należy przypomnieć w tym względzie, że w wyroku tym Trybunał orzekł zasadniczo, iż w wypadku asymetrycznego objęcia podatkiem, a mianowicie kiedy podatek należny jest tylko od jednej z kategorii podmiotów znajdujących się w sytuacji konkurencyjnej, podmioty obciążone tym podatkiem mogą podnosić zarzut jego niezgodności z prawem. W takim bowiem wypadku pomoc wynika z faktu, że inna kategoria podmiotów gospodarczych, z którą bezpośrednio konkuruje opodatkowana kategoria, nie podlega temu podatkowi. Pomocą jest wtedy sam podatek, gdyż podatek i pomoc stanowią dwa nierozdzielne elementy tego samego środka fiskalnego. Sytuacja ta nie jest więc równoważna sytuacji jakiegokolwiek zwolnienia z podatku o charakterze powszechnym, od którego to zwolnienia można podatek ten oddzielić (zob. podobnie wyrok Laboratoires Boiron, pkt 30–48).
- 76 Sąd nie popełnił naruszenia prawa, uznając w pkt 98–103 zaskarżonego wyroku, że podatek od operatorów telewizji płatnej, którego płatnikiem jest DTS, nie jest porównywalny z podatkiem asymetrycznym będącym przedmiotem sprawy, w której zapadł wyrok Laboratoires Boiron.
- 77 W niniejszej sprawie bowiem rozpatrywane środki fiskalne i pomoc na rzecz RTVE nie stanowią, jak zaznaczył Sąd w pkt 101 zaskarżonego wyroku, dwóch nierozdzielnych elementów tego samego środka, gdyż w odróżnieniu od sytuacji będącej przedmiotem sprawy, w której zapadł wyrok Laboratoires Boiron, ewentualny brak zastosowania rozpatrywanych środków fiskalnych z powodu ich ewentualnej niezgodności z prawem Unii nie powodowałby w bezpośredniej konsekwencji zakwestionowania pomocy, ponieważ jak wynika z pkt 48 i 70 niniejszego wyroku, państwo hiszpańskie jest zobowiązane pokryć różnicę między źródłami finansowania, którymi dysponuje RTVE, a ogółem jej kosztów poniesionych z tytułu wypełniania zobowiązań z zakresu usług publicznych.
- 78 Ponadto, jak również słusznie zaznaczył Sąd w pkt 102 zaskarżonego wyroku, w sprawie, w której zapadł wyrok Laboratoires Boiron, wysokość pomocy była określona wyłącznie kwotą podatku, ponieważ korzyść, jaką beneficjenci odnosili z objęcia ich konkurentów tym podatkiem, siłą rzeczy zależała od jego stawki. Natomiast w niniejszej sprawie wysokość pomocy jest określona, jak wynika z pkt 69–71 niniejszego wyroku, przez koszty netto wypełniania zobowiązań z zakresu usług publicznych.

- 79 Jak słusznie podnosi DTS, w niniejszej sprawie podatek od operatorów telewizji płatnej jest rzeczywiście przeznaczony również na finansowanie systemu pomocy na rzecz RTVE, który Komisja uznała za stanowiący pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Obowiązek uiszczenia tego podatku powoduje tym samym dla DTS dodatkowy niekorzystny warunek pod względem konkurencji na rynkach, na których prowadzi swoją działalność w konkurencji z RTVE, która z kolei nie jest zobowiązana do zapłaty wspomnianego podatku.
- 80 Niemniej, jak słusznie zaznaczył Sąd w pkt 84 i 102 zaskarżonego wyroku, sama ta okoliczność nie może wystarczyć dla wykazania, że podatek taki stanowi integralną część pomocy.
- 81 Mianowicie z jednej strony, jak już orzekł Trybunał, kwestia tego, czy podatek stanowi integralną część pomocy finansowanej z podatku, zależy nie od istnienia stosunku konkurencji między dłużnikiem tego podatku a beneficjentem pomocy, lecz wyłącznie od istnienia koniecznego związku między przeznaczeniem wspomnianego podatku a daną pomocą na podstawie właściwej regulacji krajowej (zob. podobnie wyrok z dnia 22 grudnia 2008 r., Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, pkt 93–99).
- 82 Z orzecznictwa Trybunału wynika tym samym, że nie ma imperatywnego związku między podatkiem a zwolnieniem z niego na rzecz jednej kategorii przedsiębiorstw, nawet jeżeli te ostatnie prowadzą swoją działalność w konkurencji z przedsiębiorstwami zobowiązanymi do zapłaty rozpatrywanego podatku. Zastosowanie zwolnienia podatkowego i jego zakres nie są bowiem zależne od wpływów z tego podatku. Tym samym płatnicy podatku nie mogą powoływać się na to, że zwolnienie, z którego korzystają inne przedsiębiorstwa, stanowi pomoc państwa, po to, by uniknąć zapłaty tego podatku lub by uzyskać jego zwrot (zob. podobnie w szczególności wyrok z dnia 27 października 2005 r., Distribution Casino France i in., od C-266/04 do C-70/04, C-276/04 i od C-321/04 do C-325/04, EU:C:2005:657, pkt 41, 42).
- 83 Z drugiej strony, jak już wskazano w pkt 65 niniejszego wyroku, podatki co do zasady nie są objęte przepisami dotyczącymi pomocy państwa. Jak zaznaczył rzecznik generalny w pkt 96 opinii, przyjęcie argumentacji DTS prowadziłoby to do uznania, że każdy podatek pobierany na poziomie danego sektora i obciążający podmioty znajdujące się w sytuacji konkurencyjnej z beneficjentem pomocy finansowanej z tego podatku powinien być badany w świetle art. 107 TFUE i 108 TFUE.
- 84 Z powyższych rozważań wynika, że uznając, iż podatek od operatorów telewizji płatnej nie stanowi części systemu pomocy na rzecz RTVE, Sąd nie naruszył prawa.
- 85 W konsekwencji należy oddalić drugą część zarzutu pierwszego jako bezzasadną.

W przedmiocie zarzutu trzeciego, dotyczącego naruszenia prawa przy stosowaniu art. 106 ust. 2 TFUE

Argumentacja stron

- 86 DTS twierdzi, że Sąd przeinaczył w zaskarżonym wyroku podstawę drugiego zarzutu nieważności podniesionego w pierwszej instancji, dotyczącego naruszenia art. 106 ust. 2 TFUE. Wbrew temu, co Sąd orzekł w pkt 151 i 152 tego wyroku, spółka ta nie podniosła przed nim argumentu dotyczącego skutków przyznanej RTVE pomocy w jej ścisłym znaczeniu, lecz jedynie twierdziła, że sposób finansowania tej pomocy pogłębiał wynikające z niej zakłócenia konkurencji i prowadził do niezgodności całości złożonej z pomocy i tego sposobu finansowania z interesem powszechnym. Sąd dokonał w tym względzie błędnej interpretacji wielu jej argumentów.
- 87 Zdaniem DTS to przeinaczenie spowodowało, że Sąd orzekł ultra petita, zmieniając w ten sposób przedmiot sporu. Ze względu na to, że DTS sam wyjaśnił na rozprawie przed Sądem, że zarzut drugi miał mieć znaczenie jedynie przy założeniu uwzględnienia zarzutu pierwszego, oddaliwszy zarzut

pierwszy, Sąd nie mógł badać zarzutu drugiego. W każdym razie nawet przy założeniu, że Sąd był w stanie wypowiedzieć się w przedmiocie tego zarzutu, mógł go oddalić jedynie z powodu przedstawionego w pkt 151 zaskarżonego wyroku, zgodnie z którym Komisja nie była zobowiązana do uwzględnienia skutków podatku od operatorów telewizji płatnej, gdyż ten środek fiskalny nie stanowi integralnej części pomocy. Sąd zmienił jednak przedmiot sporu, reinterpretnując podniesiony przed nim zarzut drugi w pkt 152 tego wyroku jako dotyczący skutków pomocy w jej ścisłym znaczeniu.

88 Czyniąc to, Sąd przekroczył zdaniem DTS granice swoich uprawnień w zakresie sądowej kontroli ocen przeprowadzonych przez Komisję w odniesieniu do poszanowania zasady proporcjonalności sformułowanej w art. 106 ust. 2 TFUE. Sąd w ramach tej kontroli może bowiem jedynie badać, czy Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, lecz nie może zastępować swoją oceną oceny dokonanej przez Komisję ani a fortiori badać kwestii, których ona nie analizowała. Tym samym potwierdziwszy decyzję Komisji, zgodnie z którą podatek od operatorów telewizji płatnej nie stanowi integralnej części pomocy, Sąd mógł jedynie potwierdzić, że instytucja ta miała podstawy, by zatwierdzić rozpatrywaną pomoc. Nie mógł natomiast orzekać w kwestiach takich jak ryzyko przyjęcia przez RTVE zachowań antykonkurencyjnych, w szczególności podbijania cen, gdyż Komisja nie badała tych kwestii.

89 RTVE utrzymuje, że zarzut trzeci jest niedopuszczalny. W każdym wypadku uważa ona, tak jak Królestwo Hiszpanii i Komisja, że zarzut ten jest bezskuteczny lub przynajmniej bezzasadny.

Ocena Trybunału

90 Należy zaznaczyć, że zarzut trzeci opiera się w całości na założeniu, że Sąd dokonał błędnej interpretacji zakresu zarzutu drugiego podniesionego w pierwszej instancji, dotyczącego naruszenia art. 106 ust. 2 TFUE.

91 Należy jednak stwierdzić, że swoim odwołaniem DTS nie kwestionuje żadnej z ocen, których Sąd dokonał w pkt 113–167 zaskarżonego wyroku celem uzasadnienia oddalenia tego zarzutu drugiego.

92 W szczególności DTS wcale nie twierdzi, że ta część zaskarżonego wyroku narusza prawo, gdyż spółka ta podkreśla, że jej odwołanie nie dotyczy badania zgodności pomocy przyznanej RTVE z art. 106 ust. 2 TFUE.

93 Wynika z tego, że zarzut trzeci, nawet gdyby był zasadny, nie może prowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku.

94 W tych okolicznościach zarzut ten należy oddalić jako bezskuteczny.

W przedmiocie zarzutów podniesionych przez spółki Telefónica, dotyczących naruszenia art. 40 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i art. 106 ust. 2 TFUE

95 W odpowiedzi na odwołanie spółki Telefónica podniosły zarzut dotyczący naruszenia art. 40 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w którym utrzymują, że Sąd naruszył prawo, odrzucając jako niedopuszczalną ich argumentację dotyczącą naruszenia art. 108 TFUE.

96 Spółki Telefónica podniosły również w tej odpowiedzi zarzut dotyczący naruszenia art. 106 ust. 2 TFUE, w którym twierdzą, że Sąd naruszył prawo poprzez przeprowadzenie nadmiernie ograniczonej kontroli tego, czy rozpatrywany system pomocy przestrzega zasady proporcjonalności, opierając się przy tym na zakresie uznania, którym dysponuje Komisja.

97 Nie ma wątpliwości, że zarzuty te zmierzają do uzyskania uchylenia zaskarżonego wyroku z powodów, które nie zostały przywołane przez DTS w ramach odwołania.

- 98 Z jednej strony DTS nie powołał się bowiem w ogóle na naruszenie art. 40 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w uzasadnieniu odwołania. Z drugiej strony, chociaż zarzut trzeci formalnie oparty jest na naruszeniu art. 106 ust. 2 TFUE, DTS sam zaznaczył w odwołaniu, jak wynika z pkt 92 niniejszego wyroku, że nie zamierza kwestionować badania zgodności pomocy przyznanej RTVE z tym postanowieniem, ograniczając się w ramach tego zarzutu do podniesienia, że Sąd przeinaczył niektóre z jego argumentów.
- 99 Tymczasem zgodnie z art. 174 regulaminu postępowania żądania odpowiedzi na odwołanie mają na celu uwzględnienie lub oddalenie, w całości lub w części, odwołania.
- 100 Poza tym zgodnie z art. 172 tego regulaminu strony w danej sprawie przed Sądem mogą złożyć odrębnym od odpowiedzi na odwołanie pismem odwołanie wzajemne, które zgodnie z art. 178 § 1 i art. 178 § 3 zdanie drugie tego regulaminu ma mieć na celu uchylenie, w całości lub w części, zaskarżonego wyroku w oparciu o zarzuty i argumenty prawne odrębne od podniesionych w odpowiedzi na odwołanie.
- 101 Z łącznej interpretacji tych przepisów wynika, że odpowiedź na odwołanie nie może mieć na celu uchylenia zaskarżonego wyroku z zarzutów odrębnych i niezależnych od tych, które zostały przywołane w odwołaniu, gdyż takie powody mogą być podniesione tylko w ramach odwołania wzajemnego.
- 102 W konsekwencji należy odrzucić podniesione przez spółki Telefónica zarzuty dotyczące naruszenia art. 40 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i art. 106 ust. 2 TFUE jako niedopuszczalne.

W przedmiocie odwołania wzajemnego

- 103 W uzasadnieniu odwołania wzajemnego spółki Telefónica podnoszą tylko jeden zarzut, dotyczący naruszenia art. 40 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przez to, że Sąd odrzucił jako niedopuszczalną ich argumentację dotyczącą naruszenia art. 108 TFUE.

Argumentacja stron

- 104 Spółki Telefónica utrzymują, że Sąd nie mógł odrzucić jako niedopuszczalnych dotyczących naruszenia art. 108 TFUE zarzutów nieważności, które podniosły one w pierwszej instancji, ze względu na to, że nie łączyły się z przedmiotem sporu, jako że zostały przywołane po raz pierwszy w uwagach interwenienta.
- 105 Przede wszystkim w pkt 216 zaskarżonego wyroku Sąd nie był uprawniony do oparcia się na wyrok z dnia 19 listopada 1998 r., Zjednoczone Królestwo/Rada (C-150/94, EU:C:1998:547), gdyż spółki Telefónica nie przywołały tego wyroku.
- 106 Poza tym w pkt 217 zaskarżonego wyroku Sąd nie wyjaśnił, czym wyrok z dnia 8 lipca 2010 r., Komisja/Włochy (C-334/08, EU:C:2010:414) potwierdzał, że jeżeli interwenient zamierza podnieść zarzuty nieprzywołane przez stronę główną, to w ramach skargi o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego dysponuje większą swobodą niż w ramach skargi o stwierdzenie nieważności. Gdyby interwenient musiał ograniczyć się do zarzutów sformułowanych przez stronę główną, art. 132 § 2 regulaminu postępowania, który wymaga od niego przedstawienia własnych zarzutów, stałyby się bezprzedmiotowy.
- 107 RTVE utrzymuje, że odwołanie wzajemne jest niedopuszczalne. Z jednej strony przywołuje się w nim z naruszeniem art. 178 § 3 zdanie drugie regulaminu postępowania tylko jeden zarzut, który jest identyczny z zarzutami podniesionymi przez spółki Telefónica w ich odpowiedzi na odwołanie główne;

z drugiej strony w tym odwołaniu wzajemnym nie są wskazane precyzyjnie, z naruszeniem zdania pierwszego tegoż przepisu, kwestionowane motywy zaskarżonego wyroku. W każdym wypadku odwołanie wzajemne jest bezzasadne. Królestwo Hiszpanii i Komisja uważają również, że argumenty spółek Telefónica należy oddalić.

Ocena Trybunału

W przedmiocie dopuszczalności odwołania wzajemnego

- 108 Co się tyczy dopuszczalności odwołania wzajemnego, należy przypomnieć, że zgodnie z art. 178 ust. 3 zdanie drugie regulaminu postępowania zarzuty i argumenty prawne podniesione w uzasadnieniu odwołania wzajemnego winny być odrębne od zarzutów i argumentów podnoszonych w odpowiedzi na odwołanie główne, jak już zaznaczono w pkt 100 niniejszego wyroku.
- 109 W niniejszym wypadku okazuje się, że jedyny zarzut podniesiony przez spółki Telefónica w uzasadnieniu ich odwołania wzajemnego, dotyczący naruszenia art. 40 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, odpowiada we wszystkich punktach jednemu z zarzutów podniesionych w ich odpowiedzi na odwołanie główne wniesione przez DTS.
- 110 Niemniej aby nie podważyć dokonanego w regulaminie postępowania rozróżnienia między odwołaniem głównym a odwołaniem wzajemnym, wymóg ustanowiony w art. 178 § 3 zdanie drugie tego regulaminu można rozumieć jedynie jako opierający się na założeniu, iż same zarzuty i argumenty zawarte w odpowiedzi na odwołanie są analogiczne do zarzutów i argumentów podniesionych w odwołaniu głównym.
- 111 Tymczasem w niniejszej sprawie, jak wynika z pkt 95–102 niniejszego wyroku, podniesiony przez spółki Telefónica w odpowiedzi na odwołanie główne wniesione przez DTS zarzut, dotyczący naruszenia art. 40 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jest niedopuszczalny, gdyż jest odrębny od zarzutów odwołania.
- 112 Co się tyczy poszanowania wymogu przewidzianego w art. 178 ust. 3 zdanie pierwsze regulaminu postępowania, wystarczy stwierdzić, że odwołanie wzajemne dotyczy wyraźnie pkt 207–218 zaskarżonego wyroku i że z wymaganą dokładnością wskazuje kwestionowane motywy tego wyroku.
- 113 W tych warunkach należy uznać, że odwołanie wzajemne jest dopuszczalne w zakresie, w jakim dotyczy pkt 207–218 zaskarżonego wyroku.

Co do istoty

- 114 Co się tyczy zasadności odwołania wzajemnego, należy przypomnieć, że strona, która na podstawie art. 40 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest dopuszczona do sprawy w charakterze interwenienta w sporze przed Trybunałem, nie może zmieniać przedmiotu skargi, tak jak został on zakresłony przez żądania i zarzuty stron głównych. Wynika stąd, że dopuszczalne są jedynie te argumenty interwenienta, które wpisują się w ramy wyznaczone przez te żądania i zarzuty (wyrok z dnia 7 października 2014 r., Niemcy/Rada, C-399/12, EU:C:2014:2258, pkt 27).
- 115 W niniejszym wypadku poprzez jedyny zarzut swojego odwołania wzajemnego spółki Telefónica podnoszą wobec Sądu, że w pkt 207–218 zaskarżonego wyroku odrzucił on jako niedopuszczalne zarzuty nieważności podniesione w ich uwagach interwenienta przed Sądem, w których zarzuciły Komisji naruszenie art. 108 TFUE.

- 116 Tymczasem jest bezsporne, że DTS nie podniósł naruszenia tego postanowienia w uzasadnieniu swojej skargi w pierwszej instancji, gdyż trzy zarzuty podniesione przez niego w celu uzyskania stwierdzenia nieważności spornej decyzji dotyczyły naruszenia odpowiednio art. 107 TFUE, art. 49 TFUE i 64 TFUE oraz art. 106 ust. 2 TFUE.
- 117 Wynika z tego, że – jak Sąd orzekł w pkt 212 zaskarżonego wyroku – zarzuty podniesione przez spółki Telefónica w ramach uwag interwenienta przed Sądem nie łączą się z przedmiotem sporu, tak jak został on określony przez DTS, zmieniając ramy tego sporu w sposób sprzeczny z art. 40 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- 118 W tym względzie Sąd słusznie uznał w pkt 217 zaskarżonego wyroku, że rozstrzygnięcia przyjętego w wyroku z dnia 8 lipca 2010 r., Komisja/Włochy (C-334/08, EU:C:2010:414), w ramach skargi o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego na podstawie art. 260 TFUE, nie można przenieść na skargę o stwierdzenie nieważności na podstawie art. 263 TFUE.
- 119 Postępowanie w przedmiocie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego polega bowiem na obiektywnym stwierdzeniu nieprzestrzegania przez państwo członkowskie obowiązków, które nakłada na nie prawo Unii (zob. w szczególności wyrok z dnia 6 października 2009 r., Komisja/Hiszpania, C-562/07, EU:C:2009:614, pkt 18).
- 120 Wynika z tego, że Sąd słusznie orzekł w pkt 217 zaskarżonego wyroku, że w ramach takiej skargi Trybunał musi dokonać wszelkich ustaleń koniecznych do stwierdzenia uchybienia, wobec czego zarzut obrony podniesiony przez interwenienta, który dotyczy okoliczności faktycznej lub prawnej, którą Komisja jest bezwzględnie zobowiązana zbadać w ramach swej analizy, nie może zmieniać ram sporu, nawet jeżeli nie został podniesiony przez zainteresowane państwo członkowskie. Granice skargi o stwierdzenie nieważności są natomiast wyznaczone zarzutami podniesionymi przez stronę skarżącą.
- 121 Poza tym o ile zgodnie z art. 132 ust. 2 lit. b) regulaminu postępowania uwagi interwenienta muszą zawierać zarzuty i argumenty, jakie podnosi interwenient, o tyle nie oznacza to, że ma on swobodę w podnoszeniu nowych zarzutów, odrębnych od zarzutów podniesionych przez stronę skarżącą. Jak zaznaczył rzecznik generalny w pkt 219 opinii, przepis ten bowiem wpisuje się w ramy ograniczeń ustanowionych przez procedurę interwencji i należy go interpretować w świetle art. 129 regulaminu, zgodnie z którym interwencja może mieć na celu wyłącznie poparcie, w całości lub w części, żądań jednej ze stron, ma ona charakter akcesoryjny względem postępowania głównego, zaś interwenient akceptuje stan sprawy, w jakim się ona znajduje w chwili jego wstąpienia.
- 122 Co się tyczy zarzutu, w którym spółki Telefónica zarzucają Sądowi, że przywołał w pkt 216 zaskarżonego wyroku wyrok z dnia 19 listopada 1998 r., Zjednoczone Królestwo/Rada (C-150/94, EU:C:1998:547), wystarczy stwierdzić, że zarzut ten jest całkowicie bezskuteczny, gdyż nie może doprowadzić do stwierdzenia, że zaskarżony wyrok narusza prawo; zresztą spółki te w ogóle nie twierdzą, że ocena przeprowadzona przez Sąd w tym punkcie jest błędna pod względem prawnym.
- 123 W konsekwencji należy oddalić jedyny zarzut odwołania wzajemnego jako bezzasadny.

W przedmiocie kosztów

- 124 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach. Artykuł 138 § 1 tego regulaminu, mający zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie jego art. 184 § 1, stanowi, że kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.

- ¹²⁵ Ze względu na to, że zarzuty DTS nie zostały uwzględnione, a Komisja wniosła o obciążenie DTS kosztami, należy orzec, że DTS pokryje, oprócz własnych kosztów, koszty poniesione przez Komisję w ramach odwołania głównego.
- ¹²⁶ Jeśli chodzi o odwołanie wzajemne – ponieważ zarzuty spółek Telefónica nie zostały uwzględnione, a Komisja wniosła o ich obciążenie kosztami – należy również obciążyć je, poza ich własnymi kosztami, kosztami poniesionymi przez Komisję w związku z ich odwołaniami wzajemnymi.
- ¹²⁷ Zgodnie z art. 184 § 4 regulaminu postępowania spółki Telefónica pokryją własne koszty związane z odwołaniem głównym, podczas gdy RTVE pokryje własne koszty związane z odwołaniem głównym i odwołaniem wzajemnym.
- ¹²⁸ Zgodnie z art. 140 § 1 regulaminu postępowania, mającego także zastosowanie mutatis mutandis do postępowania odwoławczego na podstawie jego art. 184 § 1, państwa członkowskie interweniujące w sprawie pokrywają własne koszty. Zgodnie z tymi przepisami Królestwo Hiszpanii pokryje własne koszty.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje.

- 1) Odwołanie zostaje oddalone.**
- 2) DTS Distribuidora de Televisión Digital SA zostaje obciążony, obok własnych kosztów, kosztami Komisji Europejskiej związanymi z odwołaniem głównym.**
- 3) Telefónica de España SA i Telefónica Móviles España SA zostają obciążone, obok własnych kosztów, kosztami Komisji Europejskiej związanymi z odwołaniem wzajemnym.**
- 4) Corporación de Radio y Televisión Española SA (RTVE) i Królestwo Hiszpanii pokrywają własne koszty.**

Podpisy